

Kulturdepartementet
103 33 Stockholm

ku.remissvar@regeringskansliet.se

Västerby 2016-06-16

Remissvar på betänkandet “Låt fler forma framtiden”, SOU 2016:5

Sammanfattning

Demokrati, transparens och delaktighet är Sorundanet Nynäshamns kommunpartis viktigaste fråga. Därför är det för oss mycket angeläget att svara på remissen. För att förbättra demokratin och öka delaktigheten föreslås att följande frågor utreds mer ingående:

1. Skilda valdagar
2. Teknisk valsamverkan

Bakgrund

Sorundanet startade 2004 som ett nätverk för positiv utveckling i kommundelen Sorunda i kommunen Nynäshamn. Namnet kom från vår hemsida www.sorunda.net. I december 2005 ombildades nätverket till ett parti som kom in i Nynäshamns fullmäktige 2006 med ett mandat av 41. I valet 2010, fick Sorundanet två mandat. År 2013 ändrades namnet till Sorundanet Nynäshamns kommunparti för att tydliggöra att våra hjärtefrågor gäller hela vår kommun och att vi bara verkar på kommunal nivå. I valet 2014 utökades antalet mandat till tre. Sorundanet Nynäshamns kommunparti är det enda parti i fullmäktige, som inte har någon representation i nämnder och i kommunstyrelsen, trots att vi har lika många mandat som V, MP och L och ett mandat mer än C och två mandat mer än KD och PP (Pensionärspartiet). Orsaken till detta är teknisk valsamverkan.

Skilda valdagar

Vi noterar att betänkandet nästan inte alls tar upp skilda valdagar som ett sätt att förbättra demokratin. Sverige avviker i den här frågan gentemot andra länder i Europa. I betänkandet konstateras att det är långt mellan valen i Sverige vilket medför att rikspolitiken dominerar debatten och de lokala politiska frågorna får begränsad uppmärksamhet.

För mer än 40 år sedan tog vi bort skilda valdagar. När frågan senast sågs över, år 2008 i samband med grundlagsutredningen, gjordes kopplingen mellan vårt höga valdeltagande och en gemensam valdag. Man gick inte vidare eftersom de dåvarande politiska partierna inte kunde enas i frågan. Om det skulle bli ett lägre valdeltagande eller inte med skilda valdagar är svårt att säga, men Sverige har alltid haft ett högt valdeltagande. Under 40 år har det hänt mycket och samhället har förändrats. Med den förbättrade möjligheten till information och engagemang som medborgarna nu har genom modern informationsteknologi bedömer vi att valdeltagandet kommer att vara fortsatt högt, även med skilda valdagar.

Remissen mynnar endast ut i förslag kring hur man kan vitalisera kommunfullmäktige med debatter och frågestunder likt dem i riksdagen. Vi menar att det ena inte behöver utesluta det andra och att en vitalisering av kommunfullmäktige är nödvändig, oavsett skilda valdagar eller inte. Vi anser det mycket viktigt att Demokratiutredningen föreslår riksdagen att besluta om att återinföra skilda valdagar. Det är viktigt, eftersom det behövs en debatt för att lyfta fram de kommunala kärnverksamheterna, som t.ex. skola och äldreomsorg samt att de lokala politikerna möter väljarna i en valrörelse med fokus på de kommunala frågorna mer regelbundet än vart fjärde år. Skilda valdagar gynnar alla partier som sitter i kommunfullmäktige. Sannolikheten är stor att det politiska engagemanget hos invånarna ökar med fler val, något som behövs för demokratin, eftersom allt färre människor engagerar sig politiskt.

Teknisk valsamverkan

Vi anser att det är viktigt att det blir tydligt vad som gäller vid teknisk valsamverkan och att endast partier, som verkligen avser att samarbeta varaktigt, t.ex. genom att lägga gemensam budget, ska kunna bilda samarbete. Annars kan teknisk valsamverkan få till följd att andra partier, som har lika många eller fler mandat, blir utestängda från nämnder. Om partierna träffar avtal om samarbete, bör dessa avtal redovisas öppet för väljarna och inte vara hemliga avtal, som bara partierna som ingår i avtalen har tillgång till. Som det fungerar idag, kan man bara säga att man ska samarbeta med ett annat parti och inte ens redovisa för väljarna eller för det parti, som blir uteslutet ur nämnderna, på vilket/vilka sätt man ska samarbeta. Detta kan medföra att samarbetande partier får fler ledamöter i nämnderna än vad man skulle ha fått på egen hand och partier med få mandat får representation på bekostnad av andra partier med fler mandat. Detta får till följd att representationen i nämnder inte återspeglar valresultatet, vilket resulterar i två demokratiska problem:

1. väljarna blir inte representerade av de personer och / eller det parti som de har röstat på, trots att partiet har fått tillräckligt stöd för att få representation i nämnderna
2. väljarna ser inte nytta med att rösta, vilket kan inverka negativt på framtida valdeltagande

För Sorundanet Nynäshamns kommunparti

Lena Dafgård
Partiledare, gruppledare och
fullmäktigeledamot
Sorundanet Nynäshamns kommunparti